

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **E., s. r. o., so sídlom v B., IČO: X.**, zastúpený M., s. r. o., so sídlom v B., proti povinnému: **M., nar. X., bytom X., o vymożenie pohľadávky 506,67 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12 Er 306/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. novembra 2011, sp. zn. 2 CoE 455/2011 v spojení s uznesením Okresného súdu Lučenec z 12. augusta 2011 č. k. 12Er 360/2011- 26, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a .**
Povinnému trovy konania o mimoriadnom dovolaní **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymożenie 506,67 € s príslušenstvom; povinnosť povinného zaplatiť mu túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu pri R., a. s., sp. zn. M0609204 zo dňa 06. 08. 2010. Súdny exekútor JUDr. K. následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Lučenec o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Lučenec uznesením z 12. augusta 2011 č. k. 12Er 360/2011-26 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení uznesenia uviedol, že zmluva o úvere uzavretá dňa 09. 11. 2007 medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným má charakter spotrebiteľského úveru. Po preskúmaní rozhodcovskej doložky dospel k záveru, že ide o nekalú podmienku. Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Už túto skutočnosť je potrebné považovať za neprijateľnú podmienku a to v neprospech spotrebiteľa. Navyše rozhodcovská doložka v zmluve nie je dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Obchodných podmienok úverových produktov (verzia 2/2006) ako súčasť formulárovej (typovej, adhéznej) zmluvy o pôžičke. Táto splynula s ostatnými štandardnými podmienkami a spotrebiteľ mohol len zmluvu ako celok odmietnuť, alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici Trenčine uznesením z 30. septembra 2011 sp. zn. 3 CoE 2/2011 napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že exekučný súd je pred vydaním poverenia povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sú splnené materiálne a formálne predpoklady pre vedenie exekúcie. Predovšetkým skúma, či podklad na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku. Pre posúdenie, či súdu bol alebo nebol predložený exekučný titul, nevyhnutnou súčasťou prieskumu bolo zisťovanie, či bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe rozhodcovskej zmluvy dohodnutej či už vo forme osobitnej zmluvy, alebo doložky k inej zmluve. Pokiaľ rozhodcovská zmluva trpí absolútnou neplatnosťou, ide o právny úkon, ktorý neexistuje a pokiaľ bol vydaný na základe takéhoto právneho úkonu rozhodcovský rozsudok trpí neúčinnosťou, nakoľko rozhodcovskému súdu chýbala právomoc na vydanie rozhodnutia. Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva z bodu 5.38 Obchodných podmienok exekučný súd správne právne posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve. Podstatnou skutočnosťou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, čo vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných

podmienok poskytnutia úveru vopred pripravenej zmluvy a celkom zjavne tak nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Samotná forma, v akej sú zmluvné dojednania napísané už sama o sebe podstatne sťažuje reálne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednaní v takomto texte obsiahnutými. Takto vnútená podmienka, ktorá sa netýka priamo predmetu zmluvy, ktorá zvyšuje nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, je neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 OZ, na základe ktorého je potrebné túto rozhodcovskú doložku vyhodnotiť ako neprijateľnú podmienku zmluvy, a teda za absolútne neplatný právny úkon. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva bola spotrebiteľovi vnútená tak, že bola ako doložka zapracovaná do Obchodných podmienok. Spotrebiteľ teda ak chcel od dodávateľa získať predmet zmluvy, kvôli ktorému zmluvu uzatváral, nemal inú možnosť, než túto podmienku prijať. Už táto skutočnosť zvyšuje nerovnováhu vo vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi bol vnútený tak spôsob rozhodovania budúcich sporov, ako aj subjekt, ktorému má byť táto kompetencia zverená, a ktorý je súkromnou osobou, bez toho, aby mal možnosť akejkoľvek úpravy, či zmeny, pričom nejde o zmluvnú podmienku, ktorá by sa priamo týkala predmetu uzatváranej zmluvy.

Na základe podnetu oprávneného podal proti uvedeným uzneseniam exekučného súdu a odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd obe uznesenia zrušil a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi v otázke, či exekučný súd môže skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul (rozhodcovský rozsudok).

Zároveň namietal odňatie možnosti oprávneného konať pred súdom tým, že súdy nevykonali dôkazy predpísaným spôsobom a konštatovali skutkový stav, ktorý nemá oporu vo vykonaní dokazovania.

Nesprávne právne posúdenie veci v otázke oprávnenosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) odôvodnil generálny prokurátor tým, že súdy síce výslovne nepoukazovali na rozhodnutie Súdneho dvora Európskych spoločností (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci A.A. v. C. (C-40/08) o predbežnej otázke (ďalej len „A.“), ktorého výrok znie: „Smernica Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý

rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať *ex offio* nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodit' všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný“, ale na rozhodnutia vo veci O. C-24098, resp. S. C-244/98, v ktorom boli vyslovené významovo rovnaké závery o neplatnosti rozhodcovskej doložky.

Súdy teda pri riešení otázky oprávnenosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy, vychádzajú z nesprávnej interpretácie (v dôsledku nesprávneho prekladu) rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-40/08 zo 06. októbra 2009 vo veci A., podľa ktorej uvedené rozhodnutie ukladá exekučnému súdu členského štátu imperatív preskúmať platnosť rozhodcovskej doložky bez ohľadu na to, či to právna úprava členského štátu v exekučnom konaní umožňuje alebo vylučuje. Poukazoval na to, že rozhodnutie A. má byť správne interpretované tak, že vnútroštátny exekučný súd v konaní o návrhu na výkon rozhodcovského rozsudku musí *ex offio* posúdiť neprimeranosť rozhodcovskej doložky, ak mu to v rámci tohto konania umožňuje vnútroštátne právo a ak má za tým účelom nevyhnutné informácie o skutkovom a právnom stave. Podľa názoru generálneho prokurátora však z Exekučného poriadku, ani zo žiadneho ustanovenia iného právneho predpisu nevyplýva možnosť exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. V slovenskom právnom poriadku je v zmysle § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) na posúdenie platnosti rozhodcovskej zmluvy príslušný len súd, ktorý rozhoduje o žalobe účastníka rozhodcovského konania na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Generálny prokurátor poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá zahŕňa pod rozsah skúmania materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu aj otázku existencie rozhodcovskej zmluvy (3 Cdo 146/2011), keďže zastáva názor, že exekučný súd musí skúmať, či k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy došlo. Otázka existencie zmluvy (non negotium) nie je totožná s otázkou platnosti zmluvy (negotium nullum). Slovenský právny

poriadok však neumožňuje exekučnému súdu vykonať takéto posúdenie v rámci exekučného konania a tým preskúmať vecnú správnosť exekučného titulu a zasiahnuť do princípu *res iudicata*.

Generálny prokurátor poukázal, na to, že v judikatúre súdov Slovenskej republiky nebolo sporné (až do momentu potreby interpretácie smernice 93/13/EHS), že exekučný súd nemôže preskúmať rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej bol rozhodcovský rozsudok vydaný a že takéto oprávnenie má výlučne súd vo vyhľadávacom konaní na základe včas podanej žaloby o preskúmanie rozhodcovského rozsudku. Súdny dvor rozhodujúci vo veci A. predovšetkým skúmal, či sa v danom prípade nezasiahne do práva garantovaného v článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktoré zahŕňa právo, aby konečné rozhodnutie bolo vykonané a nezmeniteľné (*res iudicata*). Až potom, čo Súdny dvor dôsledne zistil, že v španielskom práve existuje procesný mechanizmus umožňujúci exekučnému súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy *ex offio* (pre rozpor s verejným poriadkom), uviedol, že exekučný súd je povinný prihliadnuť aj na nekalú rozhodcovskú doložku. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v citovanom rozhodnutí 6 Cdo 1/2012 vôbec nezaoberal základnou a dôležitou otázkou nezmeniteľnosti konečných rozhodnutí. Takýto prístup znamená pre Slovenskú republiku seriózne riziko poškodenia práv veriteľa garantovaných Dohovorom.

Generálny prokurátor namietal aj odňatie možnosti oprávneného riadne konať pred súdom. Poukázal, na skutočnosť, že exekučný súd má pri posúdení žiadosti súdneho exekútora v zásade vychádzať z obsahu listín predložených súdnym exekútorom a oprávneným. Exekučný súd môže v určitých situáciách zisťovať aj skutkové elementy, na zistenie ktorých je potrebné vykonať dokazovanie. Ak taký prípad nastane, exekučný súd je povinný vykonať dokazovanie spôsobom predpokladaným ústavou a právnymi predpismi. Dôkazy musí vykonať na pojednávaní za prítomnosti účastníkov a poskytnúť im možnosť vyjadriť sa ku každému vykonanému dôkazu.

Za závažné procesné pochybenie spôsobujúce odňatie možnosti oprávnenému konať pred súdom považuje to, že sudy prijali ako skutkový záver konštatovanie, že spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku individuálne nedohodol. Pre prijatie takéhoto skutkového záveru nebol vykonaný jediný dôkaz a žiadny z účastníkov sa nevyjadril (netvrdil), či možnosť individuálnej dohody bola alebo nebola spotrebiteľovi daná. Zo samotného textu písomnej

zmluvy podpísanej dodávateľom a spotrebiteľom sa nedá zistiť, či pred uzavretím zmluvy existovala možnosť individuálnej dohody určitého zmluvného dojednanja. Zo strany exekučného súdu ide preto o klasický príklad prijatia arbitrárneho skutkového záveru. Nie je prípustné zachádzať v záujme ochrany spotrebiteľa do bezbrehých extrémov popretím všetkých zásad procesného zisťovania skutkového stavu a iba na základe zmluvy, podpísanej oboma zmluvnými stranami (bez vyjadrenia sa zmluvných strán, bez tvrdenia účastníkov konania a bez vykonania dôkazov) a vyvodit' skutkový záver, že ustanovenia zmluvy neboli individuálne dohodnuté.

Právna úprava účinná od 01. januára 2008 (teda až po uzavretí zmluvy o úvere) ustanovuje v § 53 ods. 3 OZ vyvrátiteľnú domnienku, že zmluvné dojednanie nebolo individuálne, ak dodávateľ nepreukáže opak. Je možné pripustiť, že táto vyvrátiteľná domnienka bola prijateľným výkladom aj právnej úpravy účinnej pred 01. januárom 2008. Avšak je neakceptovateľné, aby súd prijal skutkový záver o nemožnosti individuálneho dojednanja bez toho, aby mal dodávateľ možnosť vyjadriť sa k tejto skutkovej otázke a navrhnúť dôkazy.

Oprávnený, povinný a súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie exekučného súdu i uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadnemu dovolaniu nemožno vyhovieť.

V preskúmvanej veci bolo zo skutkového hľadiska z obsahu spisu zrejmé, že medzi právnym predchodcom oprávneného (G., a. s.) a povinným bola dňa 09. 11. 2007 uzavretá zmluva o úvere, v ktorej povinný okrem iného potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. V článku 5.38 obchodných podmienok pre úver (verzia 2/2006) bolo uvedené, že zmluvné strany sa dohodli, že všetky medzi nimi vzniknuté spory z právnych vzťahov na základe Zmluvy alebo s ňou súvisiacich, vrátane sporov o platnosť, výklad alebo zánik zmluvy predložia na rozhodnutie Stálemu Rozhodcovskému súdu zriadenému pri R., a. s. podľa jeho základných vnútorných

predpisov. Zmluvné strany sa podrobia rozhodnutiu tohto súdu. Jeho rozhodnutie bude pre zmluvné strany záväzné.

Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu do volací súd považuje za správny právny záver exekučného i odvolacieho súdu o oprávnenosti exekučného súdu skúmať ex offo platnosť rozhodcovskej doložky dohodnutej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným v obchodných podmienkach k zmluve o úvere z 09. 11. 2007, majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom v čase jej uzavretia. Tento právny záver možno vyvodiť z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s princípom ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, vyplývajúcim z právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa.

V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, exekučný súd je ex offo povinný skúmať, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pri posudzovaní tohto základného predpokladu pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa exekučný súd nezaoberá vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevylučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.

Za dôvodnú nepovažoval ani námietku generálneho prokurátora o odňatí možnosti oprávneného riadne konať pred súdom tým, že súdy nevykonali dôkazy predpísaným spôsobom a konštatovali skutkový stav, ktorý nemá oporu vo vykonaní dokazovania.

Dovolaním napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodnutia, boli vydané v štádiu exekučného konania, v ktorom exekučný súd posudzoval splnenie zákonom stanovených

procesných predpokladov pre udelenie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medzi iným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O. s. p. V štádiu exekučného konania, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu exekučný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Dokazovanie (vyžadujúce nariadenie pojednávania s možnosťou účasti oprávneného i povinného) v tejto časti exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby sa tým nezmaril účel exekúcie, o ktorej sa má povinný prvýkrát dozvedieť (ak nie je daná výnimka vyplývajúca zo zákona) až doručením upovedomenia o začatí exekúcie. V predmetnej veci napokon oprávnený v odvolaní proti uzneseniu exekučného súdu ani nijako nespochybnil skutkový záver tohto súdu o tom, že rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, namietal len jeho právne závery.

So zreteľom na uvedené dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Povinnému náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznal, keďže oprávnený nebol v konaní úspešný a povinný návrh na ich priznanie nepodal a v súvislosti s týmto konaním mu žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. mája 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Monika Poliačiková